

تماس تلفنی ترامپ و مادورو

روزنامه نیویورک تایمز در گزارشی به نقل از چند مقام آگاه که خواستند نام‌شان فاش نشود، نوشت: دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا هفته گذشته در یک تماس تلفنی با نیکولاس مادورو رئیس‌جمهور ونزوئلا گفت‌وگو کرده است. در گزارش نیویورک تایمز آمده است: دو منبع آگاه اعلام کردند که در جریان این گفت‌وگو درباره دیدار احتمالی میان ترامپ و مادورو هم رایزنی شده است اما در حال حاضر هیچ برنامه‌ای برای چنین دیداری وجود ندارد. بر اساس گزارش نیویورک تایمز، مارکو روبیو وزیر خارجه ایالات متحده هم در گفت‌وگوی تلفنی میان رؤسای جمهور آمریکا و ونزوئلا حضور داشته است. گزارش نیویورک تایمز می‌افزاید: دو مقام نزدیک به دولت ونزوئلا که خواستند نام‌شان فاش نشود، تایید کرده‌اند که این گفت‌وگوی مستقیم تلفنی میان ترامپ و مادورو انجام شده است. بر اساس این گزارش، کاخ سفید از اظهارنظر در مورد تماس تلفنی میان رؤسای جمهور ایالات متحده و ونزوئلا خودداری کرده است. به گزارش ایرنا، روزنامه نیویورک تایمز بیشتر در گزارشی به نقل از چند مقام آگاه که خواستند نام‌شان فاش نشود، نوشته بود: حتی در حالی که دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا به تقویت نیروهای نظامی در کارائیب و حمله به قایق‌های غیرنظامی در این منطقه ادامه می‌دهد، قطر در تلاش است تا به عنوان میانجی در درگیری بین ایالات متحده و ونزوئلا عمل کند. در گزارش روزنامه نیویورک تایمز آمده است: تلاش‌های دیپلماتیک قطر با استقبال دولت نیکولاس مادورو همراه بوده اما از سوی واشنگتن مورد توجه قرار نگرفته است. بر اساس این گزارش، خوان گونزالس مقام ارشد سابق کاخ سفید در آمریکای لاتین در همین رابطه گفت: من می‌دانم که قطر پیام‌هایی را رد و بدل می‌کند و آنها در تلاشند راهی برای تشویق گفت‌وگوی منسجم‌تر یا کاتال‌های ارتباطی پنهانی بین هر دو طرف پیدا کنند. روزنامه نیویورک تایمز پیش از این هم در گزارشی به نقل از منابع آگاه که خواستند نام آنها فاش نشود، نوشته بود: مقام‌های ارشد ایالات متحده و ونزوئلا طی چندین ماه مذاکرات محرمانه‌ای را با هدف کاهش تنش‌ها میان دو کشور انجام داده‌اند. نیویورک تایمز در این گزارش مدعی شد: نیکولاس مادورو رئیس‌جمهور ونزوئلا در این مذاکرات پیشنهاد داده است که شرکت‌های آمریکایی بتوانند سهم عمده‌ای از پروژه‌های نفت، طلا و سایر منابع طبیعی این کشور را در اختیار بگیرند.

شرط ریاض برای عادی سازی

روزنامه صهیونیستی هآرتص در گزارشی، نوشت: مسئولان عربستان به آمریکا اعلام کرده‌اند تا زمانی که بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر باشد، روابط ریاض و تل آویو عادی نخواهد شد. صاحب امتیاز و مدیرمسئول روزنامه صهیونیستی هآرتص در این گزارش افزود: در این ماه مسئولان عربستان پیامی را به آمریکایی‌ها داده‌اند که بدون تغییر در روابط ریاض و تل آویو صورت نخواهد گرفت. «عاموس شوشکین» با محکوم کردن سیاست‌های نتانیاهو، نوشت: یکی از دلایل این درخواست عربستانی‌ها این است که روابط نتانیاهو با دیگر رهبران کشورهای عربی مانند مصر و اردن که با رژیم اسرائیل توافقنامه صلح امضا کرده‌اند نیز چندان مطلوب نیست. وی اضافه کرد: دومین عامل این است که مسئولان عربستان خواستار روند روشنی برای تشکیل کشور فلسطین هستند. شوشکین ادامه داد: کابینه نتانیاهو برای محروم کردن میلیون‌ها فلسطینی از حق تعیین سرنوشت خود، چه توجیهی دارد؟

عقب‌نشینی وادار سازند. ارتش روسیه از فوریه ۲۰۲۴، در فاصله کوتاهی پس از سقوط اودیوگا، تلاش‌ها برای تصرف پوکروفسک را آغاز کرد. تصرف این شهر توسط روس‌ها باعث می‌شود نیروهای نظامی اوکراین یکی از مهم‌ترین دژهای دفاعی خود را در استان دونتسک از دست بدهند.

در حال حاضر حدود ۱۰ درصد از منطقه دونباس در کنترل نیروهای اوکراینی است و اگر روس‌ها بتوانند پوکروفسک و کاستیانینوگا در شمال شرق دونتسک را تصرف کنند، فرصت خوبی برای آن‌ها به منظور حرکت به سمت دو شهر کراماتورسک و اسلوویانسک و تسخیر آن‌ها فراهم می‌شود.

مسکو پیشروی قابل توجهی در سال ۲۰۲۵ داشته و به طور میانگین روزانه بیش از ۴۰۰ کیلومتر مربع از خاک اوکراین را به اشغال خود درآورده است. در صورت سقوط پوکروفسک، اشغال این شهر به بزرگترین دستاورد روسیه از زمان تصرف شهر اودیوگا در اوایل سال ۲۰۲۴ تبدیل می‌شود.

در حوزه اقتصاد هم وضعیت چندان بهتر نیست. اوکراین در شرایطی که طی سه سال جنگ، درگیر مشکلات زیادی شده و برای تأمین نیازها به‌طور قابل توجهی به کمک‌های مالی متحدانش وابسته است، در ماه‌های اخیر و طی حملات سنگین پهپادی روسیه بسیاری از زیرساخت‌های کلیدی خود را از دست داده و برای تأمین انرژی کشور دچار مشکل است. روزنامه «کی‌یف ایندپندنت» در این باره از قول یک مقام ارشد آمریکایی گزارش داده که واشنگتن وضعیت رو به وخامت انرژی اوکراین را «اضطراری» می‌داند، زیرا روسیه در آستانه زمستان همچنان به حملات خود علیه شبکه برق ادامه می‌دهد.

اما در حوزه سیاسی فشارها علیه دولت اوکراین حتی بیشتر از وضعیت فاجعه‌بار اقتصادی و نظامی است. اوکراین هنوز در شوک رسوایی فساد «انگواتم»، بزرگترین رسوایی دوران ریاست جمهوری زلنسکی به سر می‌برد. این رسوایی پس از تحقیقاتی فاش شد که ادعای می‌کند تیمور میندیش، از متحدان نزدیک زلنسکی، شبکه‌ای را اداره می‌کرده که از قراردادهای ساخت‌وساز و تدارکات انرژی (از جمله پروژه‌های ایمن‌سازی زیرساخت‌ها) رشوه دریافت کرده و سود حاصله را پولشویی می‌کرده است. تاکنون هشت نفر، از جمله چهره‌های مرتبط با نزدیکان رئیس‌جمهور و چندین وزیر، متهم شده‌اند. رستم معروف، دبیر شورای امنیت ملی و دفاع نیز تحت بازجویی است. هر چند هنوز رسماً متهم نشده است. به نوشته یورنیز، بامداد جمعه، نیروهای «دفتر ملی مبارزه با فساد اوکراین» و «اداستانی ویژه مبارزه با فساد» از اماکن مرتبط با آندری یرماک در چارچوب یک پرونده بزرگ فساد در شرکت دولتی انرژی هسته‌ای بازرسی کردند. این نهادهای وجود تحقیقات را تأیید کرده، اما نگفتند که آیا یرماک مظنون محسوب می‌شود یا نه. یرماک خود نیز در تلگرام تأیید کرد که مأموران در حال انجام عملیات در خانه‌اش بوده‌اند. وی نوشت: «بازرسان با هیچ مانعی مواجه نیستند، دسترسی کامل به آپارتمان داده شده و وکلای من در محل در تعامل با نیروهای اجرای قانون هستند. من هم همکاری کامل می‌کنم.»

آندری یرماک و ولودیمیر زلنسکی مدت‌ها پیش از ورود زلنسکی به سیاست یکدیگر را می‌شناختند. یرماک که وکیل و تهیه‌کننده فیلم است، با استودیوی «کوارتال ۹۵» متعلق به ولودیمیر زلنسکی همکاری داشت و خدمات حقوقی ارائه می‌کرد. او همچنین شرکت رسانه‌ای «گارت مدیا گروپ» را تأسیس کرد که تولیدکننده فیلم و سریال بود. زمانی که ولودیمیر زلنسکی در سال ۲۰۱۹ به مقام ریاست جمهوری اوکراین رسید، یرماک به‌عنوان مشاور سیاست خارجی او منصوب شد. وی مأمور مذاکره درباره تبادل اسرا با روسیه از زمان نخستین تهاجم مسکو در ۲۰۱۴ بود و همچنین مسئول ارتباطات با آمریکا محسوب می‌شد. در فوریه ۲۰۲۰، زلنسکی او را به ریاست دفتر خود منصوب کرد و تمرکز اصلی او بر جنگ با روسیه بود. از آن زمان، یرماک نفوذ خود را چه در داخل اوکراین و چه در خارج افزایش داده است. او اخیراً ریاست هیئت اوکراین را در مذاکرات ژنو با ایالات متحده درباره توافق برای پایان جنگ بر عهده داشت.

یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های اروپایی‌ها و اوکراینی‌ها این است که روسیه نفوذ قابل توجهی بر دولتمردان آمریکایی دارد. این نگرانی، چندان بی‌پایه و اساس نیست. رویترز در گزارشی اختصاصی در این باره نوشت:

«به گفته سه منبع آگاه، طرح صلح ۲۸ ماده‌ای مورد حمایت آمریکا برای پایان دادن به جنگ اوکراین که هفته گذشته رسانه‌ای شد، برگرفته از سندی است که توسط روسیه تدوین و در ماه اکتبر به دولت ترامپ ارائه شده بود. این منابع فاش کردند که روس‌ها این سند را که شروط مسکو را که شروط جنگ را ترسیم می‌کرد در برابر تحریم‌های جدید علیه روسیه بحث می‌کرد و نارضایتی خود را از پوتین ابراز می‌داشت.

ترامپ در ۱۴ اکتبر، یعنی همان روزی که ویتکاف با اوشاکوف صحبت کرد، گفته بود: «نمی‌دانم چرا او [پوتین] به این جنگ ادامه می‌دهد. او فقط نمی‌خواهد جنگ را تمام کند و من فکر می‌کنم این کار باعث می‌شود او خیلی بد به نظر برسد.»

بهترین نتیجه برای اوکراین؟
هر چند شهروندان اوکراینی و نمایندگان پارلمان این کشور انتقادات زیادی را نسبت به طرح صلح مطرح می‌کنند اما برخی تحلیلگران معتقدند شاید این بهترین توافقی باشد که در واقعیت

امضای آن برای اوکراین امکان‌پذیر است. جیمی دتمر، دبیر سیاست خارجی نشریه پولیتیکو در یادداشتی که روز جمعه ۲۸ نوامبر منتشر شد، نوشت: «در وضعیت کنونی، با وجود تمام قهرمانی‌های اوکراین، امید اندکی وجود دارد که این کشور بتواند ورق را برگرداند. بعید است که اوکراین از دل خطرناک‌ترین زمستان جنگ، قوی‌تر و با تاب‌آوری بیشتر بیرون بیاید. برعکس، ممکن است در موقعیتی بسیار ضعیف‌تر قرار گیرد؛ چه در میدان نبرد، چه در جبهه داخلی و چه در عرصه سیاست داخلی.» او تصریح کرد: «در واقع، در حالی که اوکراین می‌کوشد راه خود را از میان طرح صلح نفرق‌انگیز آمریکا پیدا کند، شاید این طرح بهترین گزینه‌ای باشد که می‌تواند به آن امیدوار باشد.»

این پیشنهاد در شرایطی مطرح می‌شود که اوکراین زیر فشار شدید نظامی، سیاسی و اقتصادی قرار دارد. در میدان نبرد، شهر استراتژیک پوکروفسک در استان دونتسک در آستانه سقوط کامل است؛ نیروهای نظامی روسیه شهر را از سه طرف محاصره کرده و در یک جنگ شهری تمام‌عیار متر به متر پیشروی می‌کنند تا مدافعان اوکراینی را به انتخاب میان مرگ یا

آمریکا، که هنوز سر مست از حصول توافق صلح غزه بود، ماه گذشته طی تماسی تلفنی با یک مقام ارشد کرملین پیشنهاد داد که دو طرف روی طرح مشابهی برای اوکراین همکاری کنند و ولادیمیر پوتین باید این موضوع را شخصاً با دونالد ترامپ مطرح کند. در این مکالمه تلفنی که در ۱۴ اکتبر انجام شد و کمی بیش از پنج دقیقه به طول انجامید، ویتکاف به پوری اوشاکوف، دستیار ارشد سیاست خارجی پوتین، مشاوره داد که رئیس‌جمهور روسیه چگونه باید این موضوع را با ترامپ پیش بکشد. راهنمایی‌های او شامل پیشنهاداتی برای ترتیب دادن یک تماس میان ترامپ و پوتین (پیش از سفر ولودیمیر زلنسکی به کاخ سفید در اواخر همان هفته) و استفاده از توافق غزه به عنوان مقدمه‌ای برای ورود به بحث بود.

طبق فایل ضبط‌شده‌ای از این مکالمه که توسط بلومبرگ بررسی و پیاده‌سازی شده، ویتکاف به اوشاکوف گفت: «اما یک طرح ۲۰ ماده‌ای ترامپ را تنظیم کردیم که شامل ۲۰ نکته برای صلح بود و فکر می‌کنم شاید بتوانیم همین کار را با شما انجام دهیم.»

ترامپ وقتی درباره رویکرد ویتکاف مورد پرسش قرار گرفت، گفت که شخصاً مکالمه را بررسی نکرده، اما شنیده است که این یک «مذاکره استاندارد» بوده است.

به نوشته بلومبرگ این تماس در شرایطی گرفته شد که به نظر می‌رسید نگرش ترامپ نسبت به پوتین در حال بدتر شدن بود. ترامپ در آن زمان برای دیدار با زلنسکی در ۱۷ اکتبر آماده می‌شد، هم‌زمان موضوع ارائه موشک‌های دوربردتر «تاماهاک» به اوکراین را بررسی می‌کرد، درباره تحریم‌های جدید علیه روسیه بحث می‌کرد و نارضایتی خود را از پوتین ابراز می‌داشت.

ترامپ در ۱۴ اکتبر، یعنی همان روزی که ویتکاف با اوشاکوف صحبت کرد، گفته بود: «نمی‌دانم چرا او [پوتین] به این جنگ ادامه می‌دهد. او فقط نمی‌خواهد جنگ را تمام کند و من فکر می‌کنم این کار باعث می‌شود او خیلی بد به نظر برسد.»

بهترین نتیجه برای اوکراین؟
هر چند شهروندان اوکراینی و نمایندگان پارلمان این کشور انتقادات زیادی را نسبت به طرح صلح مطرح می‌کنند اما برخی تحلیلگران معتقدند شاید این بهترین توافقی باشد که در واقعیت امضای آن برای اوکراین امکان‌پذیر است. جیمی دتمر، دبیر سیاست خارجی نشریه پولیتیکو در یادداشتی که روز جمعه ۲۸ نوامبر منتشر شد، نوشت: «در وضعیت کنونی، با وجود تمام قهرمانی‌های اوکراین، امید اندکی وجود دارد که این کشور بتواند ورق را برگرداند. بعید است که اوکراین از دل خطرناک‌ترین زمستان جنگ، قوی‌تر و با تاب‌آوری بیشتر بیرون بیاید. برعکس، ممکن است در موقعیتی بسیار ضعیف‌تر قرار گیرد؛ چه در میدان نبرد، چه در جبهه داخلی و چه در عرصه سیاست داخلی.» او تصریح کرد: «در واقع، در حالی که اوکراین می‌کوشد راه خود را از میان طرح صلح نفرق‌انگیز آمریکا پیدا کند، شاید این طرح بهترین گزینه‌ای باشد که می‌تواند به آن امیدوار باشد.»

این پیشنهاد در شرایطی مطرح می‌شود که اوکراین زیر فشار شدید نظامی، سیاسی و اقتصادی قرار دارد. در میدان نبرد، شهر استراتژیک پوکروفسک در استان دونتسک در آستانه سقوط کامل است؛ نیروهای نظامی روسیه شهر را از سه طرف محاصره کرده و در یک جنگ شهری تمام‌عیار متر به متر پیشروی می‌کنند تا مدافعان اوکراینی را به انتخاب میان مرگ یا

از خواسته‌های روسیه در این طرح دیده شده اما بعید به نظر می‌رسد که کرملین طرح را بپذیرد. مسکو تایمز در این باره نوشت: «این طرح حاوی مفادی است که مسکو هرگز از آن‌ها استقبال نخواهد کرد. اختصاص دست کم ۱۰۰ میلیارد دلار از دارایی‌های مسدودشده روسیه برای بازسازی اوکراین، آن هم تحت نظارت آمریکا، موضوعی نیست که ولادیمیر پوتین بتواند آن را بپذیرد. تصور اینکه پوتین هزینه بازسازی کشوری که از خود ویران کرده، تحت مدیریت آمریکا بپردازد، دشوار است. اما حتی این، حساس‌ترین نقطه اختلاف برای روسیه نیست.» این رسانه منتقد تأسیس یک «شورای صلح» به ریاست دونالد ترامپ برای نظارت بر اجرای توافق را برای پوتین کاملاً غیرقابل قبول دانست و افزود: «پوتین می‌جنگد تا ثابت کند حقی برابر با رئیس‌جمهور آمریکا در تصمیمات جهانی دارد. او برای کسب احترام و جایگاهی برابر (یا حتی برتر) می‌جنگد و در جهان بینی او، قرار گرفتن زیر دست کسی دیگر، به‌ویژه فردی غیرقابل پیش‌بینی چون ترامپ، تحقیرآمیز و نشانه ضعف است.» مسکو تایمز پیش‌بینی کرد: «برای پوتین، توافق با اوکراین اهمیتی ندارد؛ آنچه مهم است، توافقی با آمریکاست که در آن واشنگتن رسماً شروط مسکو را بپذیرد. به همین دلیل، بند مربوط به گفت‌وگوی روسیه و ناتو به محور اصلی تمرکز کرملین تبدیل خواهد شد. پوتین تلاش خواهد کرد این بند را گسترش داده و آن را به هسته اصلی مذاکرات تبدیل کند.»

ردیای روس‌ها در طرح آمریکایی

یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های اروپایی‌ها و اوکراینی‌ها این است که روسیه نفوذ قابل توجهی بر دولتمردان آمریکایی دارد. این نگرانی، چندان بی‌پایه و اساس نیست. رویترز در گزارشی اختصاصی در این باره نوشت: «به گفته سه منبع آگاه، طرح صلح ۲۸ ماده‌ای مورد حمایت آمریکا برای پایان دادن به جنگ اوکراین که هفته گذشته رسانه‌ای شد، برگرفته از سندی است که توسط روسیه تدوین و در ماه اکتبر به دولت ترامپ ارائه شده بود. این منابع فاش کردند که روس‌ها این سند را که شروط مسکو برای پایان جنگ را ترسیم می‌کرد در اواسط اکتبر، پس از دیدار دونالد ترامپ و ولودیمیر زلنسکی در واشنگتن، با مقامات ارشد آمریکایی به اشتراک گذاشته بودند.»

به نوشته رویترز، این سند که در عرف دیپلماتیک به عنوان سند غیررسمی (Non-paper) شناخته می‌شود، حاوی همان ادبیاتی بود که دولت روسیه پیش‌تر بر سر میز مذاکره مطرح کرده بود؛ از جمله امتیازاتی که اوکراین آن‌ها را رد کرده بود، مانند واگذاری بخش‌های قابل توجهی از خاک خود در شرق.

هنوز مشخص نیست چرا و چگونه دولت ترامپ برای شکل‌دهی به طرح صلح خود تا این حد به سند روسیه تکیه کرده است. به گفته منابع، برخی مقامات ارشد آمریکایی که این سند را بررسی کرده بودند (از جمله مارکو روبیو، وزیر امور خارجه)، معتقد بودند که مطالبات مطرح‌شده توسط مسکو احتمالاً به‌طور کامل توسط اوکراینی‌ها رد خواهد شد.

رویتز نوشته است که در نتیجه این طرح، بدبینی در میان مقامات و قانون‌گذاران آمریکایی افزایش یافته است؛ چراکه بسیاری از آن‌ها این طرح را نه یک پیشنهاد جدی، بلکه فهرستی از مواضع روسیه می‌دانند.

ماجرا به همین جا هم محدود نمی‌شود. روز سه‌شنبه بلومبرگ در گزارشی نوشت: «استیو ویتکاف، فرستاده ویژه رئیس‌جمهور